

1873 repert. nál. čís. 59, Gl. U. 5114, a zdejší rozhodnutí čís. 980 sb. n. s. Odvolací soud, pokládaje i pouhou držbu za právo, nedopouštějící výkon exekuce, má na mysli patrně držbu kvalifikovanou podle § 372 obč. zák., ale i ta musí ustoupiti vlastnickému právu dlužníkovu. Další zásada, na niž poukazuje odvolací soud, že při hypotekárních pohledávkách exekučně nabyté právo zástavní nepožívá právní ochrany — správně, není chráněno důvěrou v knihu pozemkovou —, jest uznána podle judikátu ze dne 13. ledna 1909 č. 188 Gl. U 4499 právě jen pro zaplacené, ale knihovně ještě váznoucí hypotéky, a nemůže býti vzhledem k předpisům §§ 431, 440 a 444 obč. zák. rozšiřována na již zcizená, ale knihovně ještě nevyřazená práva vlastnická. Že zesnulým vlastníkem již zcizené a odevzdané, ale knihovně mu ještě připsané nemovitosti nejsou předmětem pozůstalostního řízení, jest sice pravda, nemá však příčinu v tom, že knihovní stav nemá významu, nýbrž poněvadž vlastnictví nemůže býti uplatněno proti obligačnímu nároku mimoknihovního nabyvatele. Pro práva nabytá na tyto nemovitosti třetími osobami exekucí vedenou proti zesnulému dlužníku, nelze z oné skutečnosti nic dovozovati. Co platí o takových nemovitostech podle speciálních pravidel úpadkového řízení, jest pro posouzení sporné otázky nerozhodné. Námitka, že by provedení exekuce vedlo k bezdůvodnému obohacení hypotekárního věřitele a dlužníka, nemůže býti v této své obecnosti uznána za správnou, jak tomu jest v souzeném případě nelze pro nedostatek skutkových zjištění vůbec posouditi. Není-li správným právní názor odvolacího soudu, není třeba nařízeného jím doplnění řízení a vrácení sporu za tím účelem procesnímu soudu.

Čís. 9715.

Ke splnění povinností uložených dráze §§ 1295, 1297 a 1299 obč. zák., zvláště pak § 17 provozního řádu ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. zák. na rok 1852 nestačí, učiní-li dráha jen ochranná opatření, jež jí byla úřady uložena, nýbrž jest na ní, by použila všech prostředků, jimiž podle zkušenosti a vědy lze neštěstí zabrániti a předejiti.

(Rozh. ze dne 8. března 1930, R II 63/30).

Žalobce byl zasažen posunující lokomotivou a poraněn. Žalobní nárok na náhradu škody neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. Dospěv k názoru, že v souzeném případě nešlo o příhodu v dopravě, uvedl dále v d ů v o d e c h : Poněvadž příhoda v dopravě prokázána není, nemůže žalobce opíratí žalobní nárok o ustanovení § 1 zák. o povinném ručení železnic. Jinak jest tomu se stanoviska občanského zákona, na němž žalobce také svůj nárok založil. Podle §§ 1297 a 1299 obč. zák. dopouští se zavinění, kdo opomine takový stupeň péče a pozornosti, jaký lze předpokládati při obyčejných schopnostech, a, pokud jde o zaměst-

nání, při němž je zapotřebí zvláštních odborných znalostí a mimořádné péče, kdo nevynaloží nutnou péči a nevynaloží zvláštní potřebné znalosti. Nelze pochybovati o tom, že toto ustanovení platí i pro železnice, neboť § 19 čis. 2 prov. želez. řádu ze dne 16. listopadu 1851 čis. 1 ř. zák. na rok 1852 stanoví, že provozovací podnikatelstva jsou práva ze škod podle občanského zákona, není-li zvláštních zákonných ustanovení. Ani místní dráhy nejsou z tohoto předpisu vyjmuty, ježto zákon o úlevě pro místní dráhy ze dne 25. května 1880 čis. 56 ř. z. a nař. min. ze dne 14. září 1854 čis. 238 ř. zák. neupravuje soukromoprávní závazky místních drah ze škod způsobených provozem lidem na těle neb na zdraví, nýbrž poskytuje jim jen úlevy v bezpečnostních opatřeních ze stanoviska veřejnoprávního. Jediným zákonem upravujícím tyto soukromoprávní závazky jest zákon o povinném ručení ze dne 5. března 1869 čis. 27 ř. zák., jenž jest daleko nepříznivějším pro železnice, než obč. zákon, nevylučuje však, by povinnost k náhradě škody z usmrcení neb z úrazu člověka nebyla posuzována podle občanského zákona. O žalované dráze jest napadeným rozsudkem nesporně zjištěno, že jest místní dráhou, že podle výnosu min. železnic ze dne 11. února 1923 čis. 2624/IV-3 nebylo od roku 1882 ani ministerstvem železnic ani generální inspekcí drah dřívějšího ani nynějšího státu nařízeno dráze, by zřídila závory na přejezdu, že vyhověla předpisu čl. 10 pro službu železniční postavením výstražných tabulek a umístěním výstražných kolíků. Úleva tato platí však jen pro dobu, pokud se poměry z doby, kdy poskytnuty úlevy, podstatně nezměnily a neohrozily veřejnou bezpečnost v podstatně vyšší míře, neboť i ministerstvo může upustiti od bezpečnostních opatření podle čl. 1 zák. ze dne 31. prosince 1894 čis. 2 ř. zák. z r. 1895 jen potud, pokud podle jeho úvahy vzhledem na zvláštní poměry jest to přípustným (podobně čl. II. zák. o místních dráhách ze dne 8. srpna 1910 čis. 149 ř. zák.). Řídí-li se správa dráhy příkazem ministerstva, nemůže se ovšem dopustiti zavinění, pokud se tyto zvláštní poměry nezměnily. Řečené zákony však nikde nezabraňují správám místních drah, by učinily dalekosáhlejší bezpečnostní opatření, než ministerstvo vyžaduje, zejména, objeví-li se to podle průměrné opatrnosti a podle odborných znalostí k odvrácení hrozícího nebezpečí nutným. Ministerstvo stanoví jen nejnižší míru bezpečnostních opatření. Dráha však nesmí, sezná-li nutnost rozšířiti tato bezpečnostní opatření, s jich provedením otáletí, přihlížeti nečinně ke zvýšenému postupem času nebezpečí a k množícím se úrazům a vyvíňovati se při opětujících se úrazech prostě poukazem na výměr ministerský. To se příčí zásadě o průměrné opatrnosti lidské (§ 1297 obč. zák.), nikoli však bedlivosti a péči odborníků. Žalobce tvrdil, že se dopravní poměry i na dráze i na silnici, o niž jde, podstatně změnily, nákladní doprava značně stoupla a doprava na silnici se rozvojem automobilu značně zvětšila a že, ač dráze bylo známo, že v posledních letech došlo na tomtéž místě k častým úrazům a srážkám, nic neučinila k zamezení srážek. Že tvrzení to není planým, je patrné z bodu 4 úmluvy ze dne 18. března 1924 uzavřené mezi ředitelstvím státních drah a městskou radou, jenž zní: »kdyby se ukázalo nut-

ným zříditi u přejezdu zmíněného v odst. 3 zvláštní bezpečnostní opatření, pak provedou se potřebné stavební práce podle vzájemné dohody buď na útraty obce neb na vrub železniční správy, podle toho, zda nutnost těchto zařízení bude vyplývat z zvýšené dopravy na silnici a v jejím zájmu, aneb nastane-li toto zvýšení následkem změny provozu železnice a v jejím zájmu«. Tím uznaly obě smluvní strany, že změna poměrů může vyvolati nutnost zřízení zvláštních bezpečnostních opatření, a to i bez popudu nadřízených úřadů, což je vyjádřeno slovy: »kdyby se ukázalo nutným...«. Kdyby smluvní strany byly mínily slovy těmi jen příkaz nadřízených úřadů k rozšíření bezpečnostních opatření, byly by to jasně vyjádřily a nebyly by použily tak všeobecného rčení.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Rekursu nelze přiznati oprávnění. Odvolací soud zrušil napadeným usnesením rozsudek prvního soudu, ježto podle jeho názoru schází dostatečný podklad, najmě zjištění pro řešení otázky, zda žalovaná dráha, když již, ano nejde o nehodu z příhody v dopravě, neručí podle zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. z., není práva ze žalobcova úrazu podle ustanovení občanského zákona (§§ 1295, 1297, 1299 obč. zák., §§ 17 a 19 čís. nař. ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. z. na rok 1852). Neúplnost posavadního řízení shledal odvolací soud zejména v tom, že nebyly provedeny důkazy nabídnuté při ústním jednání ze dne 15. října 1929 a po případě i důkaz znalci. Důvody, jež odvolací soud připojil k napadenému usnesení, jsou v podstatě správné, odpovídají stavu věci i zákonu a stačí, by se předešlo opakování, na důvody ty poukázati. Správně zejména zdůraznil odvolací soud, že nestačí k plnění povinností v §§ 1295, 1297 a 1299 obč. zák. stanovených a zvláště v § 17 provozního řádu ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. z. z roku 1852 železničním podnikům uložených, že dráze náleží, by použila všech prostředků, jimiž podle zkušenosti a vědy lze neštěstí zabrániti a předejiti, učiní-li dráha jen ochranná opatření, jež jí byla úřady uložena. S tohoto stanoviska právem odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu a nařídil, by bylo vyšetřeno, zda krom dosavadních zařízení a opatření, zejména následkem změny dopravních poměrů v místě žalobcovy nehody, najmě následkem zvýšené frekvence, zejména automobilů a s ohledem na četná neštěstí, jež se podle nepopřené tvrzení žalobcova v místě nehody již přihodila, nebylo zapotřebí a možno, by dráha učinila další ochranná zařízení neb opatření. Nejde jen o zřízení zábran, jak za to má žalovaná dráha, nýbrž i o jiná případná opatření. Než i co se týče zábran, záleží na tom, zda by nebyly bývaly povoleny, kdyby dráha o ně byla zakročila. Neprávem má žalovaná za to, že odvolací soud, nařídív provedení důkazů v protokole ze dne 15. října 1929 uvedených, případně též důkazu znaleckého, překročil své oprávnění, ježto provedení oněch důkazů nebylo v odvolání uplatňováno. Podle § 496 čís. 3 c. ř. s. odvolací soud zruší rozsudek prvního soudu, když podle

jeho názoru okolnosti pro rozsouzení věci rozhodné nebyly v první stolici na přetřes vzaty, nanejvýš zjištěny. Nerozhoduje, že nezjištění, pokud se týče neprobrání oněch okolností nebylo v odvolání uplatňováno. O takový případ jde a jest proto výtky neopodstatněna.

Čís. 9716.

Není-li zažalováno saldo z kontokorentního spojení stran, nýbrž žalobce žádá přebytek, vyplývající ze srovnání pohledávek příslušejících navzájem oběma stranám, jest věcnou příslušnost posuzovati podle třetí věty § 55 j. n.

(Rozh. ze dne 8. března 1930, R II 75/30.)

Žalující firma domáhala se žalobou, zadanou na okresním soudě, zaplacení 3.723 Kč za stavební práce, tvrdíc, že jí žalovaný dluhuje 7.245 Kč, že se však tento peníz snížil na zažalovaný peníz tím, že majitel žalující firmy odebral od žalovaného různé zboží na protiúčt. Námitku věcné nepřislušnosti s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, r e k u r s n í s o u d námitce vyhověl a žalobu odmítl. D ů v o d y: Právem stěžuje si žalovaný na usnesení prvního soudu, kterým byla zamítnuta námitka věcné nepřislušnosti. Neboť žalobkyně žádá přebytek, vyplývající ze srovnání pohledávek, které příslušejí žalobkyni a žalovanému, neboť tvrdí sama, že jí přísluší zbytkový peníz 7.245 Kč 80 h a že odebrala zboží na protiúčt, takže jí přísluší ještě zažalovaný peníz. V takovém případě rozhoduje pro věcnou příslušnost podle § 55 j. n. úhrnná výše pohledávek žalobcových, v souzeném případě přes 5.000 Kč. Protože již podle tvrzení žalující firmy tu není poměru kontokorentního v technickém slova smyslu, není okresní soud k rozhodnutí věcně příslušný.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati úspěch. Žalobkyně marně vytýká, že rekursní soud neprávem posoudil věcnou nepřislušnost podle třetí věty § 55 j. n. Podle § 41 j. n. náleží procesnímu soudu, by zkoumal svou příslušnost na základě žalobcových údajů. V souzeném případě tvrdila žalobkyně v žalobě, že jí žalovaný dluhuje za stavební práce ze dvou účtů ze dne 5. prosince 1926 zbytek 7.245 Kč 80 h, že se však tato částka snížila na zažalovaných 3.723 Kč 80 h tím, že majitel žalující firmy odebral od žalovaného různé zboží na protiúčt. Z toho plyne, že tu nejde, jak stěžovatelka uplatňuje, o kontokorentní poměr, který předpokládá ujednané všeobecné a trvalé sčítování vzájemných pohledávek dvou obchodníků, jsoucích v obchodním spojení, nýbrž o ojedinelé sčítování vzájemných pohledávek žalovaného, vzniklých z určitého právního důvodu, které při stanovení hodnoty sporu není odečísti podle § 56 třetí odstavce j. n. Není tu tedy zažalováno saldo z kontokorentního spojení